

E-papierosy najpopularniejszą używką w polskich szkołach: blisko połowa uczniów wapuje codziennie

E-papierosy są już najpopularniejszą używką nikotynową wśród młodzieży w wieku szkolnym. Do ich codziennego używania przyznaje się blisko połowa uczniów (47,6%), z czego co piąty (21,3%) sięga po e-papierosy jednorazowe głównie ze względu na dostępność oraz atrakcyjne, słodkie smaki. Dominującym czynnikiem sięgania przez młodych ludzi po wyroby z nikotyną jest szukanie sposobu na rozładowanie stresu (34% wskazań). Stres jako motywator sięgania nikotynę daleko wyprzedza inne powody w tym ciekawość (jedynie 13%). To wyniki badania „Palenie papierosów i wapowanie – badanie młodzieży szkolnej”, zrealizowanego w ramach kampanii edukacyjnej „Wdychasz czy oddychasz?” przez Stowarzyszenie Walki z Rakiem Płuca o. Szczecin.

Warszawa, dn. 27.02. 2024 r. - W ramach kampanii edukacyjnej „Wdychasz czy oddychasz?” prowadzonej w szkołach podstawowych i średnich przez Stowarzyszenie Walki z Rakiem Płuca o. Szczecin przeprowadzone zostało badanie mające na celu poznanie poziomu świadomości oraz wzorców użytkowania produktów zawierających nikotynę wśród młodzieży. Badanie „Palenie papierosów i wapowanie – badanie młodzieży szkolnej” zostało przeprowadzone w okresie grudzień 2023 - styczeń 2024 r. na podstawie anonimowej ankiety wręczanej uczniom po wykładzie edukacyjnym na temat szkodliwości produktów z nikotyną. W badaniu wzięło udział 342 uczniów w przedziale wiekowym 13-19 lat przy czym 80,1% ankietowanych to młodzież niepełnoletnia.

7 na 10 (76,8%) uczniów szkół podstawowych i średnich biorących udział w badaniu ma już za sobą inicjację nikotynową. Obecnie 6 na 10 uczniów (64,9 %) przyznaje się do palenia lub używania wyrobów nikotynowych codziennie lub raz na jakiś czas. Blisko połowa uczniów (47,6%) deklaruje codzienne używanie e-papierosów. Co dziewiąty uczeń (11,4%) stwierdza, że codziennie pali papierosy, a 4,4% uczniów przyznaje się do codziennego używania podgrzewaczy tytoniu. Jedynie 35,1% respondentów deklaruje, że obecnie w ogóle nie używa nikotyny. Nigdy nie paliło jedynie 23,3% ankietowanych.

Głównym produktem inicjującym styczność nieletnich z nałogiem jest e-papieros, najczęściej ten jednorazowego użytku (26%). Na e-papierosa jako wyrób inicjujący kontakt z nałogiem wskazuje 42,4% uczniów. Co trzeci uczeń (34,2%) wymienia w tym kontekście papierosa tradycyjnego. Podgrzewacze tytoniu jako wyrób inicjujący wskazuje 1,5% uczniów.

– Zebranych przez nas ankiet wynika, że palenie tytoniu w postaci tradycyjnych papierosów przez młodzież w wieku szkolnym zastępowane jest nowymi, elektronicznymi wyrobami. Miejsce

papierosów na dobre zajęły e-papierosy. Używa ich już niemal co drugi uczeń sięgający po nikotynę. Coraz częściej są to e-papierosy jednorazowego użytku, o słodkich, deserowych lub owocowych smakach, które ładnie pachną i dobrze smakują. Para nie śmierdzi jak dym papierosowy, opakowania są nowoczesne i kolorowe, a na dodatek łatwo dostępne w sklepach spożywczych, na stacjach benzynowych czy specjalnych sklepach dla wapujących. 7 na 10 uczniów, którzy używają e-papierosów, wskazało smak i zapach jako dwa główne powody ich popularności. – mówi Rafał Molenda, Rzecznik Stowarzyszenia Walki z Rakiem Płuca oddział w Szczecinie.

Analiza wyników badania wskazuje, że pomimo obowiązującego zakazu sprzedaży osobom poniżej 18 r.ż. większość niepełnoletnich uczniów (57%) dokonuje zakupów wyrobów z nikotyną osobiście w sklepie stacjonarnym. Co dziewiąty uczeń (11%) deklaruje zakup takich produktów w internecie, również pomimo zakazu sprzedaży takich produktów na odległość. Wskazuje to wyraźnie, że obecne regulacje, jak również kary nakładane w związku ze sprzedażą wyrobów nikotynowych nieletnim są nieskuteczne i wymagają pilnej rewizji.

- Niezwykle niepokojące są dane z badania wskazujące, że co trzeci uczeń (30%) używający jednorazowego e-papierosa deklaruje, że zużywa go całkowicie zaledwie w dobę lub nawet krócej. Oznaczałoby to, że dzieciaki spalają więcej niż dwie paczki tradycyjnych papierosów dziennie! Biorąc pod uwagę, że polska młodzież dorasta w warunkach silnej presji środowiskowo-szkolnej, wysoce stresujących wymagań i tempa życia nie dziwi mnie, że dominującym czynnikiem wskazywanym jako powód sięgania po wyroby z nikotyną jest rozładowanie stresu (34%). W prowadzonych działaniach dotyczących reformy psychiatrii dziecięcej koniecznie należy uwzględnić temat uzależnień wynikających właśnie z obciążania psychicznego młodych ludzi. - dodaje Agata Nowicka, Członek Zarządu Stowarzyszenia Walki z Rakiem Płuca oddział w Szczecinie.

Jak wynika z obserwacji samych ankietowanych, to e-papierosy są używką, którą ich rówieśnicy częściej się najczęściej – wymienia je 74,1% ankietowanych. Na papierosy w tym kontekście wskazało 19% uczniów, zaś na podgrzewacze tytoniu 2,4% badanych.

Uczniowie wyraźnie deklarują, że mają świadomość zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania wyrobów z nikotyną: takiej odpowiedzi udzieliło 9 na 10 uczniów (90,1%). Spośród uczniów regularnie używających takich wyrobów, 6 na 10 (60,3%) odpowiada, że wie, gdzie może szukać pomocy w zerwaniu z nałogiem.

Jest wysoce prawdopodobne, że deklaracje dotyczące wysokiej świadomości zagrożeń wynikających z nikotynizmu, jak również wiedzy o dostępnych możliwościach fachowej pomocy w wyjściu z tego nałogu, są skorelowane z realizacją ankiet badawczych bezpośrednio po przeprowadzonym wśród uczniów wykładzie edukacyjnym w ramach kampanii „Wdychasz czy Oddychasz?”.

- Cieszy nas to, gdyż celem kampanii jest przekazanie młodzieży, przy wykorzystaniu nowoczesnych form przekazu, informacji o zagrożeniach wynikających z palenia tytoniu. Wierzymy, że szczerą rozmową i wiedzą przekazaną w jasny, obrazowy sposób czynią cuda, czyli trafiają do najbardziej wymagającej grupy odbiorców, skłaniając tym samym do rezygnacji z używki lub powstrzymania się od rozpoczęcia palenia. Marzymy o tym, by edukacja na temat skutków zdrowotnych związanych z paleniem papierosów stała się integralną częścią programu szkolnego i rozpoczęła się już w szkołach podstawowych. Przygotowane przez nas materiały dla nauczycieli mają wesprzeć ich w dotarciu z tym ważnym przekazem do uczniów, np. podczas lekcji wychowawczej, ale też do rodziców, często nieświadomych szkodliwości e-papierosów. – mówi Agata Nowicka

Naszą odpowiedzią na przedstawione w badaniu „Palenie papierosów i wapowanie wśród młodzieży szkolnej” rosnące zainteresowanie młodzieży wyrobami tytoniowymi i e-papierosami jest nie tylko kampania edukacyjna „Wdychasz czy oddychasz?” ale również Apel, który wspólnie z sześcioma organizacjami pozarządowymi wystosowaliśmy do Premiera i Ministra Zdrowia. Liczymy gorąco na współpracę i dialog w tym tak ważnym dla zdrowia młodego pokolenia temacie.

APEL
ORGANIZACJI PACJENTÓW DO
MINISTRA ZDROWIA I PREMIERA

STOP JEDNORAZOWYM, SMAKOWYM E-PAPIEROSOM

Jednorazowe e-papierosy zalewają Polskę
„Jednorazówki” o smaku energetyka, gumy balonowej, waty cukrowej, coca-coli
są szczególnie popularne wśród młodzieży

Standardowa „jednorazówka” pozwala na około
700-800 zaciągnięć = ok. 3 paczki papierosów
W 2023 sprzedano blisko 100 mln sztuk „jednorazówek”
Atrakcyjne, tanie, dostępne dla młodych.
Są zagrożeniem zdrowotnym i społecznym na nieznaną dotąd skalę

**Apelujemy o wprowadzenie zakazu sprzedaży
jednorazowych e-papierosów i zakaz stosowania
słodkich dodatków smakowych
atrakcyjnych dla młodzieży !**

Kontakt dla mediów:

Stowarzyszenie Walki z Rakiem Płuca o. Szczecin
tel.: (+48) 609 136 591
e-mail: rzecznik@rakpluca.szczecin.pl